

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok után: "Előfizetések és hirdetések" szavakra nem vállalkozik. kiadóhatatlan tiszteletdíj

Gróf Burián külügyminiszter távozása.

A békejegyzék merev visszautasítása siettetti Burián bukását.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Az Est jelenti: A belpolitikai válság megoldása az utolsó órákban történt döntés következtében későbbi időre maradt. Mielőtt ugyanis megoldás történne, meg akarják várni a delegációk idejére várható külügyminiszterválság lefolyását, amely a békejegyzék következtében egyelőre elhalasztódott.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Magyarország jól értesült helyről jelenti, hogy Burián külügyminiszter távozása befejezett dolog, az osztrák-magyar békejegyzék merev visszautasítása csak siettetti Burián bukását. Gróf Burián utódjául Apponyi Albert sógorát Menndorf Pouilly grófot, Ausztria-Magyarország volt londoni nagykövetét emlegetik.

Eskü

vagy

fogadalom.

A protestantizmus meggyőződéses pozitív hitű férfiai már régóta aggódó lélekkel szemlélik a bomlási folyamatot, mely egész hitrendszerüket fenyegeti. Folyton kopik, töredezik róla pl. Németországban a keresztény jelleg, mert az egyéni felfogás és meggyőződés vagy a modern tudományosság jel-szava mindenki mindenki kénye-kedve szerint hozzányul a krisztusi hit leg-szentebb kincseihez és hova-tovább odajutunk, hogy a protestantizmus egyes országokban teljesen megszűnik keresztény lenni, mint azt világosan látjuk a német protestantizmus széles rétegeiben.

A napokban megtartott bihari református egyházmegyei gyűlés erre vonatkozólag ismét érdekes és tanulságos momentumot vetett felszínre a házasságkötés szertartásával kapcsolatban.

Az elnöklő esperes indítványára kimondották, hogy a házasságkötésnél mellőzni óhajtják az eddig szokásos hűség esküt és helyette egyszerű fogadalom-formulát alkalmaznak.

Kétségteljesen igaz, hogy a házasságkötésnél nem lényeges az eskü. A házasság Krisztus rendelése szerint a férfinak és nőnek szentségi jellegre felemelt kétoldalú szabad szerződése, amelynek nyomán mindkét félre egész életre kiható jogok és kötelességek merülnek fel.

De, amint a többi szentség kiszolgáltatásánál különböző szertartások öve-

zik a lényegét, hogy a hívők figyelme minél jobban fixirozva legyen és minél jobban kidomborodjék előttük a szentség lényege és fensége, épen úgy alkalmazta az ő magyar szokás a házasságkötésnél a hűség esküt, amelyben a házastársak szent esküvessel ígérik meg egymásnak a családi élet boldogságának alapfeltételeit. Innét származik a házasságkötés gyönyörű magyar neve: esküvő.

A házasságkötés egyházi jogi érvényességét nem érinti akár esküt, akár fogadalmat alkalmaznak is református testvéreink. Azonban mindenesetre nagy kár, hogy szándékosan megbolygatnak minden ok nélkül egy ilyen ősi szép szokást, amely rendkívül alkalmas volt arra, hogy a házastársakat szent frigyük magasztosságára figyelmeztesse.

Most, amikor a lelkeken ugyanis erő volt az anyagi gondolkodás és számtalan esetben ujul meg előttünk a könnyelmű játék, amint a házastársak az Isten keze által összeforrasztott szent frigyét szenvedélyeik és az anyagi érdek kohójában szétrobbantani igyekeznek, inkább arra kellene törekednünk, hogy minél több idealizmust vigyünk a családi élet szentélyébe. Az esküvés: „Isten engem úgy segítjen!” a házasságkötésről kifejlődött keresztény fogalomnak hű kifejezője és különösen alkalmas arra, hogy egész életen át figyelmeztető hang gyanánt csengjen a házastársak fülében és megővje őket minden olyan lépéstől, ami a házassági együttélés kötelékének meglazulását, avagy éppenséggel szétszakítását vonná maga után.

Semmi kétségünk aziránt, hogy a keresztény magyar néplélek a reformátusok körében is idegenkedéssel és

érthető ellenszenvvel fogja fogadni az újítást, amely a modern idők szellemének szülötte.

Csak egy kis törlésről van szó. De azért nagyon sokat mond!

Eltörölték a hűség esküt a házasságnál! Ugy-e de kegyetlen ridegséggel hangzik ez így? Hát még milyenek lesznek a következmények, amiket az egyszerű néplélek ebből természetesen levon? Az nem tud mélységes teológiai nyomokon járni, sokszor a lényegét a lényegtelenről megkülönböztetni. Már pedig előtte a házasság szent volt az esküvés miatt és most ezt is elveszik.

Meggondolták ezt református testvéreink?

Az önálló magyar hadsereg. Bécsből jelentik, hogy Wekerle miniszterelnöknek sikerült a korona hozzájárulását megnyernie egy ünnepélyes deklarációhoz, amelyben az önálló magyar hadsereg felállítását logja bejelenteni. A hadsereg kérdése szoros összefüggésben áll a délszláv kérdéssel. Az önálló hadseregért ugyanis Magyarország állítólag le fog mondani Dalmácia visszacsatolására vonatkozó igényeiről. Ami a bosnyák kérdést illeti, Wekerlének nem sikerült Bosznia-Hercegovinának közvetlenül Magyarországhoz való csatolását keresztülvinnie. — Ugyanebből a beavatott forrásból ered az a hír is, hogy Sarkotic vezérezredesre a jövő alakulásban nagy szerep vár.

* Tisza István Károlyvárosban. Budapestről jelentik: gróf Tisza István Károly városba érkezett és hosszasan tanácskozott Lukánics képviselővel, a horvát országgyűlés elnökével. Lukánics kijelentette, hogy a tanácskozásról nyilvánosan be fog számolni.

Hivatalos pártfogói és szociális tanfolyam Nagyváradon.

A fiatalok bűnösök számát a háború nagyon emelte, most különösen hárul a társadalomra, hogy azok megmentéseért lépjen munkába. 15 éves bűnöst egy életre tönkre tenni, javíthatatlannak mondani, rabok közé zárni, száműzni a társadalomból nem lehet. Akármily fáradságos és kétes kimenetelű, bármennyi csalódással is járjon, foglalkozni kell velük. Hogy minél szakszerűbben és mélyebben tudjon a pártfogó lelkivilágukhoz hozzáférni és nevelni, még dr. Balogh Jenő volt igazságügyminiszter, a városunkban előnyösen ismert Szociális Missziótársulatot megbizta e tanfolyamok rendezésével, s erről 9431—1917 I. M. E. szám alatt rendeletet küldött, amelynek értelmében ezentul csak oly férfiakat vagy nőket fog pártfogótisztviselőkké kinevezni, akik jártasságukat tanfolyam elvégzésének igazolásával bizonyítják.

A Szociális Missziótársulat Szilágyi Dózsa prem. tanárt bizta meg e tanfolyam szervezésével, aki elsősorban a kir. Törvényszék tagjaival lépett érintkezésbe, akik az eszmét legnagyobb lelkesedéssel és áldozatkészséggel fogadták. A tanfolyam munkatervét dr. Balogh Jenő volt igazságügyminiszter és dr. Angyal Pál egyetemi tanár csinálták.

A tanfolyam fővédnökéül Farkas Edith, a Szoc. Missziótársulat alapítója és főnöke gr. Széchényi Miklós megyéspüspököt kérte fel, aki a legnagyobb készséggel elfogadta. Az elnöke: Farkas Edith; védnökelnöke: dr. Balás Elemér kir. törvényszéki elnök; igazgatója Szilágyi Dózsa premontrai tanár.

A tanfolyam tárgyai és előadói a következők: 1. A fiatalok bűnöségeiben érvényes jogi szabályok, előadja Tátray Kálmán bíró. 2. A javítónevelés és a fiatalok fogházbüntetésének végrehajtása, előadja dr. Miskovszky Jenő ügyész. 3. A gyermekvédelem és patronázs, előadja Nagy Béla bíró. 4. A kriminológia alaptanai, különös tekintettel a gyermek kriminalitás tényezőire, előadja dr. Balás Elemér tszéki elnök. 5. Általános erkölcsi ismeretek, előadja Szilágyi Dózsa prem. tanár. 6. Általános nemzetgazdasági ismeretek, előadja dr. Bozóky Ferenc jogakadémiai tanár. 7. Általános jogi ismeretek, előadja dr. Kúnger Aladár ügyvéd. 8. A fiatalok bűnösök telet és neveléstana, előadja Szilágyi Dózsa prem. tanár.

A tanfolyam 56 órára, 6—8 hétre van tervezve, a délutáni 5 óra utáni órákra. A tanfolyam végén vizsgázni lehet, amiről a bizottság oklevelet ad. Lehetséges az, hogy Nagyváradra is nevez ki az igazságügyminiszter pártfogókat; Budapesten 21 van, akik évi 1800 koronát kapnak. A tanfolyamon csak azok vehetnek részt, akik előzetesen beiratkoznak. — Vendéghallgatók nem lehetnek.

Csak azok vegyenek részt, akiknek van kedvük komoly, kitartó munkára. A tanfolyam a prem. főgimnázium egyik termében fog lefolyni.

A tanfolyamra nem és valláskülönbség nélkül lehet beiratkozni, különösen ajánlatos azoknak, akik hivatásból nevelői pályán működnek: lelkészeknek, tanároknak, tanítónőknek, tanítóknak, tanítójelölteknek és a szociális élet terén működő hölgyeknek és uraknak. A tanfolyam október közepe fele fog megnyitni, ha megfelelő számban jelentkeznek.

Akik résztvenni akarnak, azok olvasható nevüket, állásukat és lakásuk címét küldjék Szilágyi Dózsa prem. tanár nevére (Uri-utca 12.) A tanfolyam megkezdését és órarendjét idejében közlik. Ajánlatos minél előbb jelentkezni, mert a terem nagyságához mérten csak korlátozott számban lehet beiratkozni.

Hazamennek az orosz foglyok.

Hétfőn indul az első vonat. Arató századokat kér a bizottság. Akik itt maradnak.

Biharmegye gazdasági munkabizottsága tegnap Fráter Barnabás alispán elnöklésével ülésezett.

Jantsovits Jenő dr. főhadnagy negyedévi jelentését terjesztette elő. A pontos és adataiban jellemző jelentés szerint júniusban 78 orosz fogoly szökött meg. Az arató századokból, 39 arató század dolgozott a megyében, 13 katonai arató osztaggal, összesen 4800 ember. Ipari üzemeknél 376 hadifogoly volt s 1200 polgári munkás, most még 18 arató század dolgozik a megyében. Ezek egyetértésben működtek, de a polgári arató századokkal semmire se mentek, mert 1200 emberből összesen csak 350 embert tudtak csendőrséggel munkára kényszeríteni, azok is megszöktek. A jelentést tudomásul vették s elhatározták, hogy Fráter Barnabás alispán vezetésével Hodos Dezső és Olasz Elemér küldöttségileg felmennek a földművelésügyi miniszterhez s felkérlik, hogy ne adjon szabadságot katonákat a munkabizottság rendelkezésére, mert ezekkel nem lehet dolgozni, hanem katonai munkásokoztatásokat.

Az orosz foglyok pótlására a bizottság intézkedéseket tett, mert 8157 orosz hadifoglyot vontak be s utaztatnak haza. Orosz foglyok dolgoztak a gazdasági munkabizottság irodájában is, ezeket polgári munkaerőkkel helyettesítik: két munkaerőt, nőt, fogadnak fel 160—240 korona fizetéssel s megkeresik a várost, hogy felerészben, mint a szabályzat szól, járuljon a költségekhez.

Az orosz foglyok első szállítmánya hétfőn indul el 500 fogollyal, ezeket Temesvárra viszik, ott új ruhába öltöztetik s küldik haza Ukrajnába. 8100 orosz fogolyból 230 jelentette be, hogy Magyarországon, Biharmegyében akar maradni. Ezek gazdasági családok, itt szerelések lettek magyar lányokba s meg is házasodtak. Nem mennek többé haza. Akik elmennek, azokat eddigi munkaadók 5 napi étellel látták el 2—4 évi hasznos munkájukért. Kaptak szalámint, szalonát, turót, sajtot, kenyeret, gyümölcsöt. Csak Stern Dezső vállalata nem adott egyetlen munkásának se semmit. Egy orosz fogollyal elmegy egy 52 éves bihari özvegy is.

— Miért? — kérdezte Perlikovszky Aladár dr. százados.

— Mert megszerettük egymást s én vele megyek. Jó ember és szeret engem.

Jantsovits Jenő dr. főhadnagy orosz lengyene nagyon szerette a gazdáját, 2 év óta egészen megszokott nála. De most, amint

hallotta, hogy a többiek mennek haza, sirni kezdett. El kellett engedni.

Ha az oroszok mind el is mennek, még 4000 olasz és szerb fogoly marad Biharban.

Az osztrák gyermekek hazautazása.

A legtöbb magyarországi városból már hazaszállították az itt nyaraló osztrák gyermekeket, Nagyváradon és Biharmegye egy részén azonban élvezik az osztrák nebulók még pár napig a magyar vendéglátást.

Rimler Károly polgármester tegnap Vadnay kormánybiztostól a következő táviratot kapta:

Az osztrák gyermekek csütörtökön az alábbi menetrend szerint fognak visszautazni. Intézkedjék az osztrák felügyelőkkel egyetértőleg, hogy a községekből az összes osztrák gyermekek és felnőttek idejében a menetrendben jelzett vasuti állomáson legyenek. Az elutazás után még visszamaradt minden egyes osztrák gyermek, vagy felnőtt neve, állandó ausztriai lakhelyének pontos címe és visszamaradásának oka azonnal és az e tárgyban később beálló változások esetenként részletesen táviratilag jelentendők.

Nagyváradról a vonat indul délután 5 óra 50 perckor; Berettyóújfaluból este 8 óra 2 perckor; Berettyóújfaluban az ottani, gáborjáni, berettyószentmártoni, zsákai, hencidai, szentpéterszegi és furtai osztrák gyermekek szállhatnak fel.

Közös reggeli szeptember 27-én 5 órakor Czepléden.

Vadnay,
kormánybiztos.

Nagyváradon nyaraló osztrák gyermekek szeptember hó 26-án, csütörtökön délután 5 óra 50 perckor indulnak vissza.

Felhívjuk a vendéglátó családokat, hogy az elutazás napján délután 3 órakor a Múzeum-kertben gyűljenek össze, mert a gyermekeknek megfelelő csoportba való beosztása ott fog megtörténni.

Felhívjuk a vendéglátó családokat arra is, hogy az ellátott gyermekeknek összes holmiját, kellően elcsomagolva, a gyermekekkel együtt szállítsák ki.

Amennyiben a gyermekek között beteg, fertőzősre gyanús vagy oly gyermek volna, akinek vendéglátó családjában fertőző beteg volt, a gyermek megfigyelésre visszatartható.

Értesítjük a vendéglátó családokat, hogy az ellátási díjakat a városi pénztárnál folyó hó 23-án, hétfőn délután átvehetik. A pénztárnál a gyermek birtokában levő kék vagy sárga igazolványlapok előmutatandók. Ha ily lapok nem volnának a gyermek birtokában, akkor a pénz átvételénél az ellátott gyermekkel együtt kell jelentkezni. A hat héten túli többletnapokért az ellátási díjakat a gyermekek elutazása után fogják kifizetni.

Az ellátási díjakból csak a liszt ára fog levonandó. A cukor, zsír és dohány helyett kapott cigaretta ára nem fog levonandó. Akik a zsír árát kifizették, azoknak az vissza fog térítettetni.

Nagyvárad, 1918 szeptember hó 21-én.

Dr. Edelmanni Menyhér

a nagyváradai áll. gyermekmenhely
igazgató-főorvosa.

* Zeneoktatás. Láposy Erzsébet zene-tanárnő Bethlen-utca 20. sz. Hegedűből, zongorából, zeneelméletből órákat ad. Ovónői, tanítónői és zeneakadémiai vizsgára előkészít.

Svájc a béke érdekében intervencióra készült.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ide érkező svájci jelentések szerint a svájci szövetség tanács ülésének kezdetén a konzervatív jobboldalnak meg volt az az indítványa, mely szerint olyan határozati javaslat terjesztessék be, amely a szövetség tanácsot az osztrák—magyar békejegyzékkel kapcsolatban felhatalmazza az intervencióra. Néhány szövetségi tanácsos közbelépésére azonban ez az indítvány elmaradt s ezzel Svájc békeakciója elejtettnek tekintendő.

Burián ajánlata a török minisztertanács előtt.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik: A minisztertanács tekintet nélkül az ünnepekre rendkívüli ülésre ült össze, hogy a Burián külügyminiszter jegyzékére adandó válaszlól tanácskozzék.

Titkos szikratáviró-állomás Prága környékén.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A prágai hatóságok vezetői napok óta serényen kutatnak a város környékén egy titkos szikratáviró után, amely ismeretlen helyen van elhelyezve. Az elfogott elektromos hullámok iránya azt mutatja, hogy a szikratávirónak Prága környékén kell lennie. Az állomást tulajdonosa éjszaka használja, nappalra valószínűleg mindig elrejt.

Egyik tengeralattjárónk elsüllyesztett egy francia buvárhajót.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A hadügyminiszterium tengerészeti osztálya hivatalosan jelenti: Folyó hó 20-ára virradó hajnalon egyik tengeralattjárónk Durazzo magasságában egy vele szembe kerülő francia tengeralattjárót egyetlen torpedólövessel elsüllyesztett. A francia tengeralattjáró legénységét egy fregatthadnagy kivételével lehetetlen volt megmenteni.

A német püspökök a béke érdekében.

Berlin, szeptember 21. A német püspöki kar elhatározta, hogy kollektív feliratot intéz a pápához, kérve őt, hogy a magyar és osztrák kormány békelépését támogatásban részesítse.

Burián jegyzéke a Vatikánban.

Berlin, szeptember 21. Luganóból jelentik: Az Avanti közli az Agenzia Centrale jelentését, mely szerint gróf Burián jegyzékének hivatalos szövege Károly császár és király kísérelével együtt szerdán este a Vatikánba érkezett.

A francia pártok választ követelnek a békejegyzékre.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Gefből jelentik: Már mutatkoznak annak az élethalálharcnak az előjelei, amelyet Clemenceau ellen indítanak. A harcban nem csak a radikális szociálisták vesznek részt, hanem a többségi szociálisták is, köztük Thomas, azonfelül számos parlamenti csoport. Hangoztatják, hogy Clemenceaunak tulzott fellépése politikai sakkhuzás volt, hogy megakadályozza, hogy az osztrák-magyar jegyzékre komoly, megfontolt választ adjanak. Clemenceaunak ezt az eljárását a kamarában is szóvá fogják tenni.

Wilson elutasító válaszána megokolása a kongresszus előtt.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Morning Post jelenti New-Yorkból: Lansing államtitkár Wilsonnak a kongresszushoz intézett üzenetét jelentette be, amelyben Wilson megokolja az osztrák-magyar békejegyzékre adott elutasító válaszát.

Visszavert olasz támadások.

Budapest, szept. 21. A miniszterelnökség tájékoztató távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A Tonale szakaszon levő állásaink egyes részei ellen megkísérelt ellenséges vállalkozásokat megsemmisítő tűzünk csirájában elfojtott. A Judikáriákban, a Gonoeri völgyben Morinál és a fensikon helyi csatározások. A Brenta és a Piave között az olaszok az utóbbi harcok kudarcai után csupán a Tasson állásaink ellen intézett gyengébb előretörésekre szorítkoztak. Ezeket egytől egyig visszavertük.

Nyugati harctér.

A cs. és kir. csapatoknál nincs különös esemény.

Albánia.

Nem volt említésre méltó harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

Francia térnyerés a Sommetól délre.

Berlin, szept. 21. A miniszterelnökség tájékoztató távirata. A nagyhódhadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Puprecht bajor trónörökös hadcsaportja és Böehn vezérezredes hadcsaportja.

Marckhometól keletre egy belga részleges támadást visszavertünk. Élénk felderítő tevékenység a Lys és a Scarpe között, Labassetól északra előretörő angol zászlóaljok visszaverése alkalmával ötven embert elfogtunk.

Bóhm vezértábornagy hadcsaportja: Gouzeaucourtnál és a Somme között időnként erős tűzérési tevékenység. Egy angol részleges támadás Bellincourtól északnyugatra vonalaink előtt meghiusult. A Sommetól délre állásainktól messze visszahagyott csapatainkat visszavontuk állásainkba és Essigny-Grandt is kiűritettük.

A német trónörökös hadcsaportja. — Vauxaillon és Jouy között este heves tüzelés után ellenséges támadások következtek. A Jouytól nyugatra emelkedő hegygerincen az ellenség megvetette lábát. Egyébként visszavertük.

Galwitz tábornok hadcsaportja. Nem volt különös esemény.

Ludendorff, első lőszállásmester.

Bulgária válasza.

Budapest, szept. 21. (Saját tudósítónktól.) A bolgár miniszterelnök ma adta át az osztrák—magyar ügyvivőnek Bulgária választ Burián külügyminiszter jegyzékére.

Letartóztatási parancs

Nikolajevics Miklós ellen.

Budapest, szept. 21. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail jelenti Pétervárról: A sovjet-kormány letartóztatási parancsot adott Nikolajevics Miklós ellen, aki tudvalevőleg az orosz hadsereg főparancsnoka volt.

Strasszer Aladárné újból bevonul a fogházba.

Márkus Bernát és Moskovits Mór megkezdik büntetésüket.

Emlékezetes Vázsonyi Vilmos dr volt igazságügyminiszter utolsó ténykedése, a mellyel a hadi büntettek elítélteinek fogságát megszakította s őket ideiglenes szabadságra bocsátotta. Emiatt a parlamentben hevesen támadták Vázsonyit, különösen Strasszer Aladárné szabadlábrahelyezése miatt, akinek a beteg katonák egészsége ellen elkövetett büntette a szabadlábrahelyezést nem indokolta.

Az igazságügyminiszter a minap újabb rendeletet adott ki s ebben a hadseregszállítási büntettek miatt elítéltek számára büntetésük kitöltésénél minden halasztást és kedvezést megtiltott és megtagadott. — Sem a büntetés félbeszakításáról, sem elhalasztásáról ezentul szó sem lehet. Ezért Strasszer Aladárné október elsején, mikor szabadsága letelik, berukkol a nagyvárad kir. ügyészség

fogházába s megszakítás nélkül fogja kitölteni büntetése hátralevő idejét. Valószínűleg az ügyészség sajtóirodájában, ahol rendes, intelligens munkája révén hasznavehető segederőnek bizonyult.

Már e hó huszonhatodikán be kell vonulni 14 havi fogházbüntetésének megkezdésére Márkus Bernátnak, aki városi mézár-szék felállítására éppen most folytatott tárgyalásokat a közéletmezesi ügyosztállyal. — Márkus Bernát ügyvédje: Dési Géza dr kérvényt adott be a büntetés megkezdésének elhalasztása iránt, de ez nem akadályozza a rendelet végrehajtását.

Ugyancsak e napon kezdi meg két évi fogházbüntetését Moskovits Mór gyárigazgató is. Mindkettőt idegen fogházakba szállítják át.

Franciaország válasza a békejegyzékre.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A bécsi svájci követ ma délután kormánya közlése alapján tudatta a külügyminiszteriumokkal, hogy a francia külügyminiszter a párisi svájci követhoz intézett szeptember 19-iki átiratában elismerte az osztrák-magyar kormány szeptember 14-iki jegyzékének átvételét és ebben megjegyezte, hogy a Burián külügyminiszter kérdésére adott francia válasz a francia miniszterelnöknek, Clemenceau urnak szeptember 17-én a szenátusban tartott beszédében található, amely beszédnek szövegét a szeptember 18-iki francia hivatalos lap közölte.

A külügyminiszterium megjegyzése:

Nem lesz könnyű e válasszal szemben állást foglalni, amely, alapját tekintve, a hadviselő államok kormányainak eddigi válaszaitól ily feltűnő módon eltér.

Lenin felgyógyult. Revolver merénylet Trokij ellen.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Ideérkező moszkvai és pétervári lapok jelentései szerint Lenin már teljesen felgyógyult és tegnap már részt is vett a népbiztosok sovjetjének ülésén.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az Anarchista című lap jelentése szerint Trokij ellen revolvermerényletet követtek el. A golyók Trokijt a balvállán megsebesítették, a merénylet sikerült letartóztatni.

A Putilov-gyár száznál több mérnökét agyonlőtték.

Budapest, szeptember 21. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A Telegraphen Compagnie kievi távirata szerint Pétervárról azt jelentik, hogy ott az elmúlt hetekben a Putilov-gyár több mint száz mérnökét agyonlőtték, mert megkísérelték hogy a munkásokat sztrájkra bírják. Pétervárott éjszakáról-éjszákára kivégeznek embereket, akikről az a gyanu, hogy összeköttetésben állanak az ellenforradalommal. A gyanus elemeket csapatostul szállítják a Péter-Pál erődbe, ahol meggyilkolják őket.

Az angol offenziva sikertelen.

Genf, szeptember 21. Az angol haditudósítók elismerik, hogy a most megkezdett offenziva a német védelmi vonalak ellen nem vezetett pozitív eredményre. Az igen erősen kiépített ellenséges védelmi állások nagyon hátrányosan befolyásolják a szövetségesek támadásait. A kanadai csapatok, bár kitűnően verekednek, de rohamaikban óriási veszteségeket szenvednek. Súlyosbíthat az a körülmény, hogy a gyalogságot a tankok nem támogathatják hathatósan, mert a nehéz terep a tankrajok alkalmazását kizárja.

A Kath. Növédő Egyesület karácsonyi vásárja.

Élénk emlékezetében van még a Kath. Növédő Egyesület karácsonyi vásárjának fényes anyagi és erkölcsi sikere; a jótékony-ság és a jó izlés karöltve érték el azt a fényes sikert, mely most, az idén hasonló akcióra buzdítja a Növédő Egyesület lelkes gárdáját

Már most megteszik az előkészületeket a vásár sikere érdekében; erre vonatkozólag a következő felhívást teszi közzé az elnökség:

Felkérjük mindazon hölgyeket, kik a karácsonyi vásár előkészítő munkáiban részt venni óhajtanak, sziveskedjenek folyó hó 25-én délután 5 órakor a Növédelmi Hivatal helyiségében tartandó értekezleten megjelenni. Az összejövetel célja a karácsonyi-vásár megbeszélése.

Ismerve a hölgyeknek már a múlt évben e téren kifejtett eredményes működését, hisszük, hogy az idén is felkarolják ügyünket s érdeklődésükkel célunk megvalósítását előmozdítani igyekeznek.

Elnökség.

A Cipész kisiparosok megkapták az összes bőrányagot.

Illetékes helyről közlik velünk:

A „Nagyvárad Kisiparos“ c. lap szeptember 15-iki számában „cipész kisiparosok gyűlése“ cím alatt megjelent riport szerint a nagyvárad cipész kisiparosok szeptember 15-én tartott gyűlésükön megállapították, hogy nem felel meg a valóságnak a polgármesterhelyettes szeptember 14-én közreadott ama nyilatkozata, mely szerint a bőrányag a kisiparosok között már kiosztatott.

E riport ez állításához azon személyeskedést fűzi, hogy a polgármesterhelyettes nyilatkozatával ismét megakartá téveszteni Nagyvárad közönségét. Ugy a jelenben, mint a múltban tett nyilatkozatai nem felelnek meg a valóságnak.

Ambár a polgármesterhelyettes állásához fűzött követelmények nem teszik megengedhetővé, hogy bárdolatlan és méltatlan támadásokra utalás történjék, mégis a közönség tájékoztatása végett az alábbi hivatalos közlés válik szükségessé:

Az Országos Népruházati Bizottság bizonyos mennyiségű bőrányagot bocsájtot a város rendelkezésére. A miniszteri leirat szerint a város cipőellátásának biztosítása céljából kiutalt e bőrmennyiségben a csizmadíák és hatósági cipőjavító műhelyek részére szolgáló kontingens is bennfoglaltatik, mivel azonban a cipész iparosok érdekeit a polgármesterhelyettes különös méltánylásban akarta részesíteni, úgy határozott, hogy az összes mennyiség és ezenkívül a helybeli bőrkereskedőknél talált összes bőrányag ez alkalommal csakis a kisiparosok között osztassék szét, felhívta tehát a közéletmezesi ügyosztály cipész szakértőjét, hogy a felosztásról készítsen tervezetet és ezt a tervezetet az érdekelteknek észrevételei közlése végett mutassa be, s a velük történt tárgyalás után terjessze a helyi Népruházati Bizottság bírálata alá. A szakértő ennek ellet is tett, s miután a felosztási tervezet ellen észrevétel fel nem merült, annak alapján a bőr szétosztását a polgármesterhelyettes elrendelte és annak foganatosításával szeptember 2-án a cipész szakértőt megbizta.

Az elmondottak igazolják, hogy a polgármesterhelyettes a maga hatáskörében

kellő időben megtett mindent a bőr szétosztása iránt, joggal mondotta, hogy a cipésziparosok között a bőrt szétosztotta, s ha a technikai nehézségek miatt a cipészek még szeptember hó 15-én sem kapták meg, a bőrt, ez a polgármesterhelyettes kijelentésének igazságán nem változtat, s a kése delem a polgármesterhelyettes terhére nem róható.

Az itt közölt tényállás módot nyújt a jóízű közönségnek, hogy az idézett lap személyeskedő cikkéről, mely mögött önző érdekek lapanganak, ítéletet mondjon. A polgármesterhelyettes magánérdekek kicsinyes intrikái és személyeskedései nem fogják megakadályozni abban, hogy a nagyközönség érdekeit tehetsége szerint szolgálja.

A Tüzérnapok.

A tüzérnapok fáradhatatlan rendezősége ma viszi döntő támadásra azt a remekül kiválasztott gárdát, mely feledhetlenné fogja tenni ezt a győzelmes napot. A Bunyitay liget ma tündéri látványosságok színhelye lesz, ahol megtalálja a szórakozását a város társadalmának minden rétege.

A tüzérek mai ünnepélyének programja:

Délelőtt fél 12 órakor.

Egyházi hangverseny az olasz plébánia templomban. Közreműködnek Juhász János tüzérfőhadnagy és Tamás Alfréd operanékes, zongorán kíséri Lehoczky József.

Délután fél 2 órakor.

Ágyulóvések jelzik az ünnepély kezdetét a Bunyitay ligetben. — A vurstli kabaré megnyitása. Fél 3 órakor nagy kacsavadászat 3 órakor indul el a görög keleti szeminárium udvaráról a mozgó kabaré, mely a következő képekből áll:

1. Hódoló kocsi. 2. Daliás időkből. 3. Hófehérke és a hét törpe. 4. A jövő tüzérsége. 5. D'Annunzio. 6. Cigánykovács. 7. A szomorú tüzér. 8. Bacchus kíséretével. 9. Egy angol tank. 10. A rókavadász. 11. Falusi lakodalom. 12. Falu rossza.

4 órakor megnyílnak az összes látványos sátrak. Fél 5 kor kezdődik a nagy katonai Olimpiád, amelynek nyertese 14 nap szabadságot kap. 5 órakor nagy tüzérségi támadás konfettivel. Fél 6 órakor a sorsjegy árusítást lezárják s megkezdődik a sorsolás. Ezután lesz tűzijáték, szerenáé és minden egyéb, amit egy néppünepély csak valaha is nyújtott.

A rendezőség központi irodája ma egész déli 1 óráig nyitva lesz, hogy a közönség a belépőjegyeket és sorsjegyeket még itt a városban megválthassa.

A tárgysorsjáték főbb nyereményei a következők:

Főnyeremények:

1. Egy vagon tűzifa házhoz szállítva.
2. Utalvány Szenes Fülöp festőművészhez 1 portrait-ra.

Második nyeremények:

1. Egy malac.
2. Egy malac.
3. Egy malac.
4. Egy métermázta buza és még száz és százfélé háztartási cikk és más értékes tárgyak.

Összesen 186 nyeremény több mint 10.000 korona értékben.

A nyereménytárgyak a sorsolás után azonnal átvethetők. Aki netán nincs jelen a lapok keddi számából fog értesülni a sorsolás eredményéről. Nyeremények legkésőbb 8 napon belül átvehetik a tüzérlaktanyában.

HIREK

* **A főispán Debrecenben.** *Mala-tinszky* Lajos főispán autón Debrecenbe utazott.

* **Wekerle miniszterelnök kitüntetése.** A Magyar Tudósító jelenti: Ófelsége e hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek a katonai ápolás terén a háboru alatt szerzett érdemei elismeréséül a vörös kereszt hadiékítményes érdemcsillagát díjmentesen adományozta.

* **Közélelmezési kérdések a minisztertanács előtt.** Budapestről jelentik: Az Est értesülése szerint a délelőtti minisztertanács közlelmezési kérdésekkel foglalkozott és azon intézkedésekkel, amelyek a jövő évi közlelmezés előkészítésére szükségesek még pedig nemcsak Magyarországon, hanem Ausztria szükségleteinek figyelembevételével is. — Ezekre az intézkedésekre azért van már most szükség, mert Ukrajna és Románia segítségére a Monarchia nem igen számíthat. A minisztertanácsban herceg Windischgrätz közlelmezési miniszter beszámolt legutóbbi bécsi tárgyalásai eredményéről.

* **A királyi ügyész hivatalvizsgálaton.** *Thury* Endre dr. királyi ügyész most sorba vizsgálja a vidéki járásbírók ügykezelését Ma Nagyszalonán tart váratlan vizsgálatot a járásbíróknál.

* **A tüzérnap vendége.** A tüzérnap holnapi mulatságára *Bárczy* István dr. Budapest polgármesterének leánya, *Bárczy* Bertuska Nagyváradra érkezett és sógoránál, *Fráter* Iván dr. főispáni iktárnál szállott meg.

* **Ujságírónap Nagyváradon.** A nagyváradai ujságírók szabadszervezete ujságírónapot rendez. Az ünnepség rendezésében ez uttal a kiadónak nyoma sincs. Maguk csinálják az ujságírók. A maguk erejéből és velükézők szeretetével. Az ujságíró nap jövő vasárnap lesz. Kettős programja lesz a napnak. Délután kabaré előadás lesz, ha az időjárás megengedi, a Vaiszlovich-park terraszán. Ennél szebb és kedvesebb helyet nem lehet Nagyváradon találni. Ebben a milliőben disztignált izléssel, sok-sok ötlettel olyat akarnak adni az ujságírók, ami megfelel azoknak a várakozásoknak, amiket a közönség méltán fűz hozzá. Bluette, jelenetek, szofiszamok, egészen bizarr és érdekes, majd mindig helyi vonatkozású apróságok tarkítják a műsort, amelyet ügyes konferanz fog kiegészíteni. Este alighanem a Katholikus Körben komoly nagy koncert lesz budapesti vendégszereplőkkel. No de a részletek még ráérnek, egyelőre elég annyi, hogy az ujságírók napja, ha nem is lesz hangosan vásári izü, — stílusban és ötletben igen sokat ígér.

* **A nagyváradai ujságírók szabadszervezete** ma délután fél három órakor a város háza bizottsági termében értekezletet tart.

* **Halálozás.** *Özv. Wolff* Jánosné f. hó 20-án hosszas és kínos betegeskedés után elhunyt. Temetése f. hó 22-én lesz a Közép utca 6. sz. gyász háztól. Kiterjedt család gyászolja.

* **Kitüntetett tisztek.** A király *Henzel* Emil 101. gy. e. bel. alezredest a Lipót rend hadiékítményes lovagkeresztjével, a kardokkal, *S hr Ferenc* 101. gy. e. bel. alezredest és *Lavrnja* Bodizar 70. gy. e. bel. őrnagyot a vaskoronarend hadiékítményes III. osztályával, a kardokkal tüntette ki.

* **Ma népszövetségi mozi.** A Kath. Népszövetség ma, vasárnap délután 6 órakor ismét mozielőadást rendez a Kath. Kőr Szent László termében. A tüzérnapra tekintettel, mint már jeleztük, csak egy előadás lesz, 6 órakor. A műsor fénypontja *A végzet* című hatalmas három felvonásos dráma, mely a legjobb színészekkel egy család küzdelmét a végzettel viszi filmre. Azonkívül egy kacagtató bohózat, egy kedves, romantikus életkép s harctéri felvételek egészítik ki a műsort.

A teljes műsor a következő:

1. Háborus heti hiradó.
2. Az öreg óra titka. Életkép.
3. Habakuk leszámol. Bohózat.
- 4., 5., 6. A végzet. Dráma 3 felvonásban.

Helyárak: *tagoknak* földszint 80 fillér, emelet 60 fillér. *Gyermekjegy* földszint 60 fillér, emelet 40 fill. *Vendégeknél:* földszint 1 K 20 fillér emelet 80 fillér. A csoportvezető rendezők sziveskedjenek 4 órakor megjelenni.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Szvetlik* István nagyvárad kir. főügyészéi irnokot a budapesti kir. törvényszékhez helyezte át.

* **A Népszövetségi Hangyaszövetkezet** igazgatósága kéri az üzletreszjegyzőket, hogy részjegyeiket e hó végéig fizessék be, mert a befizetések alapján iratnak össze a tagok. Befizetések naponta délután 4—6 óráig eszközölhetők.

* **A Kath. Legényegylet tisztújító gyűlése.** A Kath. Legényegylet tisztújító gyűlést tart d. u. 5 órakor a saját helyiségében, melyre az összes rendes tagokat meghívja az igazgatóság.

* **A vak katonáknak.** N. N. koszorúmegváltás címen 5 koronát küldött hozzánk a vak katonák javára. Gyűjtésünk ezzel 5733 K 58 F.-e emelkedett. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* **Kávéházátvétel.** A háborus viszonyok megérezhetők a kávéházakon is, amennyiben az utolsó időben sűrűn cserélnek gazdát egyes kávéházak. Nem azért, mintha rossz üzlet volna ma a kávéház, hanem inkább azért, mert óriási összegeken lehet rajtuk tudni. Például az Apolló épületben levő Városi kávéház rövid idő óta már több kezben volt. Most legujabban Herz Imrétől a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi Bank vette meg. A bérleti szerződés átruházását a városi tanács tegnap jóváhagyta.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután *Buberl* Géza végzett theológus és papnövendék temetése. Az elhunytban szépjövőü derék ifju élet semmisült meg, szülei Budapestről hazaszállították a holttestet és a *Rulikovszky* temetőben a nagyszülők, *Schopper* György és neje családí sirboltjában helyezték végső nyugalomra. A beszentelést dr. *Lestyán* Endre plébános segédlettel végezte, mely után *Soltész* Kálmán hírlapíró a pályatársak és jóbarátok nevében szép emlékbeszédet mondott az elhunyt koporsója felett és a koporsóra szép fenér virágcsokrot helyezett. — A diszes temetést *Veiszlovits* Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

* **Eljegyzés.** *Buday Zsuzsikát* eljegyezte *Legányi Lajos*.

* **Miért nem maximálták a szőlő árát?** A legutóbbi maximálási rendeletről, amelyben a görögdinnye még mindig szerepel a sárgadinnyével együtt, nagy meglepetésre hiányzik a szőlő árának maximálása. Szőlő van rengeteg, a termés bő s egy kiló szőlő ára mégis 6 korona, de Kolozvára szállitva már hét korona. Most a szonja a szőlőnek s míg a szilvát 90 fillerre taksálja a rendelet, a szőlőről nincs egy szava sem. Ezt elfelejtette a közéletmezési miniszter, *Windischgrätz Lajos* herceg, pedig ő egyike a legnagyobb szőlő és borteremelőeknek, pincészete világhírű. S most az áruzsora garázdálkodik, ezért a kiló szőlő ára, amely tavaly ilyenkor 2 korona volt, ma 6 korona.

* **Halálozás.** Özv. *Tajthy Antalné* sz. *Szekfü Amália* élete 83. évében hosszas szenvedés után elhalt. Az elhunyt hült teteit a *Lahner György-utca* 1. sz. házában szentelik be s *Kiskund rozmára* szállitják. *Grundböck István* városi mérnök az elhunytban anyósát gyászolja.

* **Országos vásár Berettyóújfaluban.** Berettyóújfalun községben az országos kirakodó és állatvásár 1918. évi október hó 3-án csütörtökön fog megtartatni. — Vészmentes helyről ló, szarvasmarha, sertés juh és kecske felhajtható.

* **Az igazolvány.** A rendőrségen *Fráter József* rendőrfogalmazó előtt áll egy vidéki, mint vándlott.

— Volt katona? kérdi a fogalmazó.
— Igenis, — felel a terhelt, — fel vagyok mentve.

— Hol az igazolványa?
— Itt van, vágja ki a terhelt, belenyul a zsebébe s kivész egy okmányt. A fogalmazó szétteríti. Marhajárlat volt.

* **Helyreigazítás.** A „Tiszántúl” politikai napilap 1918. évi szeptember hó 20-iki számában a hírek rovatán, „A féltékenység” cím alatt közzétett hír, helyreigazításaként, kérem becses lapjában tényállásként a következőknek helyt adni. Feleségem *Nyáry Rezsóné* atropinnal, hogy megmérgezte volna magát s hogy gyomormosást végeztek volna rajta, valamint, hogy *Knauer Margit* rokonom s ő vette volna feleségemet ápolás alá s hogy én végleg elhagytam volna családomat s lakásomat, nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy feleségem e hó 6—10-ig spanyol nátha betegségben ágyban fekvő beteg volt. Belényesbe való áthelyeztetésem következtében e hó 11-én Belényesbe utaztam lakáskeresés végett. Távoilétem alatt a házhoz egy bejáratos volt nőszemély ellenem annyira felheccelt, izgatta feleségemet, ki anélkül is idegbeteg lévén, hogy alélt lett, úgy hogy közvetlen környezetét élesztette fel. Azt a tisztelt női személyt pedig, ki családi viszályt akart volna köztünk felidézni, a házam körzetéből tisztos módon eltávolítottam. Belényesi új állomáshelyemet pedig e hó 23. foglalom el s addig is családom környezetében tartózkodom s midőn Belényesben lakást kapok úgy végleg átköltözködöm, de lakáshiány miatt addig is, családom itt Váradon marad. Feleségem egészsége a spanyol nátha betegségből annyira javult, hogy e hó 14-től dr. *Rácz* féle vizgyógyászatoriumot mindennap látogatja. Tisztelettel *Nyáry Rezső* m. kir. pü. számellenőr.

* **Felhívás a férfi, női, magyarszabó és szücs iparosokhoz!** Felhívom a testtársainkat köztünk tartozó összes férfi, női, magyarszabó iparosokat, hogy a cénára igényüket folyó hó 23-án, 24-én, azaz hétfőn

és kedden jelentsék be, az ipartestület helyiségében a hivatalos órák alatt. Alkalmazotaik számát, munkakönyvvvel illetve tanoncszerződéssel tartoznak igazolni. Nagyvárad, 1918. szeptember 21-én. *Czeplédy Jeremiás* elnök.

* **Részvények kicserélése.** A Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank részvényesei felkéretnek, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt új részvényekre való kicserélés végett a pénztárnál bemutatni sziveskedjenek. Töredék darab részvények vétele, vagy eladása ugyanott esz-közölhető.

Halténberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsődrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **Zongora és énekórákra** beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészítik a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének és okl. zongora-tanítónő, *Arany János-utca* 4. Ugyanott új zongora vagy pianó eladó, esetleg bérbeadó.

Legújabb füzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni. Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett) Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK megérkeztek, remekszép üvegszálak mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szerelhetnek **STERN VILLAMOS VÁLLALATA** Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Kijárónak keres 14—15 éves leányt a Tiszántúl kiadóhivatala azonnali belépésre.

* **Megnyílt a Körös-utcai régi jóhírnevű Korzó-kávéház.** Pontos kiszolgálás, olcsó árak, kitűnő italok, hideg ételek. Minden este cigányzene. Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel *Klein József* tulajdonos.

* **Püspök-fürdői kedvezményes jegyek** a Népszövetségi Hitelszövetkezethez kaphatók.

Színház.

A színház műsora:

Vasárnap délután: *Román*.
Este: *Tul a nagy Krivánon*.
Hétfő: *Tul a nagy Krivánon*.
Kedd: *Tul a nagy Krivánon*.
Szerda: *Tul a nagy Krivánon*.
Csütörtök: *Becsület*.
Péntek: *Leányvásár*.
Szombat délután: *Asszony és a bábu*.
Este: *Harag és Parasztbecsület*.

Vasárnap délután: *Kaméliás hölgy*.
Este: *Tul a nagy Krivánon*.

Művészt.

A tűzérnapokat tegnap este a színházban művészzel kezdtek. Változatos program kötötte le az előkelő közönsége figyelmét, mely a színházat egészen megtöltötte. A műsor legértékesebb pontja *Aggházy Melinda* egyik énekszámja volt. *Czeplédy és Harmath Clópinje*. A művész szép hangja, kitűnő énektudása és elsődrendű előadó képessége ebben a számban mindvégig lebilincselte a művészi szépségek iránt érzékeny bírók figyelmét. Maga kísérte énekét zongorán kitűnően.

A vig számok közül kitűnő volt *Deák Kornél* monológja. A közönséget állandóan derűtségben tartotta. *Jósika Mici* két műdallal tűnt fel, komoly, értékes művészete nem tévesztette hatását. *Szigeti Jenő*, *Harsányi Kálmán* és *Horváth Nusi* számai is tetszettek. *Gróf László* táncával és egy sikerült egyfelváltós rendezésével és főszerpének alakításával kapott megérdemelt tapsokat.

Befejezte az estet *Tamás Alfréd*nek, az új baritonistának fellépése. Szép, értékes hang, de úgy látjuk, nem tud még szabadulni *Tamás* az iskola merevsége alól, hangjával színezni, előadásában életet önteni nem képes. Lehet, hogy ezt az est hangversenyszerű jellege tette, kíváncsian várjuk fellépését operában vagy operettben. Az egyes énekszámokat *Várady Aladár* kísérte zongorán az ő ismert művészetével.

A ma esti bemutató. A színház ma esti bemutatója *Farkas Imre* meleg és hangos sikert ért operettje lesz. A tót a yafiak ékes ábrándja: a gazdaság — érdekes amerikai és hangulatos magyar miliőben valószínűleg meg. *Farkas Imre* operettjének érdekes meseje meglepően ragyogó környezetből indul ki s halad tovább igen érdekes és változatos cselekmények során. A bemutató iránt, amelyen *Aggházy Melinda*, *Horváth Nusi*, *Jósika Mici*, *Katona Irén*, *Tihanyi Oszkár*, *Szigeti Jenő*, *Békffy* és a társulat egész operett személyzete játszik — igen nagy az érdeklődés.

Parasztbecsület. Mascagni örökbecsű operája, a *Parasztbecsület* teszi különösen nívóssá a színház e heti műsorát. A gyönyörű opera felújítása zenei esemény lesz nemcsak a színháznak, de Nagyvárad városának is. A színház különös buzgalommal készül a felújításra. Az opera előadásán fog bemutatkozni a színház három új tagja: *Kozmoiszky Emmi*, *Olgay Lenke* és *Tamás Alfréd*. Kivülök a főbb szerepeket *Tóthné Pogány Janka* és *Békffy Lajos* játsszák. *Turidu Békffy* lesz, *Alföld* pedig *Tamás Alfréd* személyesíti.

A *becsület*. *Sudermann* értékes színműve, a *becsület* csütörtökön „A” bérletben kerül előadásra. A színmű idej felújítása a siker jegyében történt.

Leányvásár. A népszerűség színes országútján kevés operettet kísért még annyira a hangos siker, mint a *Leányvásár*. Az operett e heti előadásának az kölcsönöz fokozott jelentőséget, hogy a társulat kiváló baritonistája, *Tamás Alfréd* ezuttal fog bemutatkozni.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**
Kiadótulajdonos: *Szent László-nyomda r.-t.*

URÁNIA mozgó-színház	MA A négy lábú ember. <small>Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.</small>
APOLLÓ mozgó-színház	MA Luxemburg grófja. <small>Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.</small>
VIGADÓ mozgó-színház	MA Titkos utak. <small>Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.</small>

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy 100 métermázsas főzőők 1918 szeptember 23-án délután 1 órakor, Binardiószegen a vasuti állomáson Alsó János diószegi lakos kérelmére az átvétellel késedelmes Lakatos József nagyvárad lakos kárára és veszélyére tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azon feltétel mellett fog eladni, hogy a vételárát és a vételi illetéket készpénzzel azonnal ki kell fizetni s az árut egy tömegben legott át kell venni.

Székelyhid, 1918. szeptember 19.
Stettner János
kir. közjegyző.

Eladó erdővágások.

A nagyváradai lat. szert. Székes Káptalan urszádi (Biharmegye v. á. Solyom) 1918-19 évi 15.8 kat. holdas vágása és a nagyváradai lat. szert. Nagyprépostság tenkegörsédi határában fekvő u. n. Lunka erdejének 1918-19 évi vágásából 9.7 kat. hold a f. é. i. október hó 30-án zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik.

A megfelelőleg lepecsételt ajánlatok legkésőbb a f. évi október hó 30. napjának d. e. 11 órájáig Ringelhaun Lajos urad. főtiszt urnak átadandók, illetőleg beküldendőek Nagyvárad Sal Ferenc u. 4. Az ajánlat-hoz csatolandó készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyvben a megajánlott vételár 10%a, mint bányapénz és annak igazolásával, hogy ajánlattevő az eladási, illetve szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja — mel-lékelendő az eladási feltételek egy, tanuk előtt aláírt példánya is.

Eladási feltételeket megkeresésre a ulirott küld Nagyvárad, Sal Ferenc-u. 4. 1918 szeptember hó 9.

Hermann Lajos
kápt. erdőmester.

Bérbeadó vasuti restauratió

A gróf Stubenberg József székelyhidi uradalom tulajdonát képező vasuti „restauratió” 1919 január hó 1 től, 3 évre a berendezéssel együtt bérbe ad. Ajánlatok csakis szakmabeliektől a felajánlott évi bérösszeg kitüntetés mellett október 1-ig az uradalom számtartói hivatalához Székelyhidon adandók be.

Eladó szőlőoltványok

1 és 2 évesek
amerikai és hazai vesszők

Arjegyzéket küld és telepítéseket vállal:
Molnár Mihály
Abaujszántó.

Champion gomba-csira.

Hus- és főzelékhiány pótlására táprecejénél fogva igen alkalmas a

Champion-gomba.

Kevés fáradsággal és munkaerővel igen nagy mennyiségben állítható elő. Legalkalmasabb helyek e célra rejtett helyek a szabadban, nem nagyon nedves és dohos pincék, istállók, üvegházak stb.

Championgomba csirák a m. kir. 4-ik honvéd pótzászlóalj kertgazdaságában egész jutányos áron szerezhetők be.

5 kg. 30 korona
1/2 kg. 3 korona

5 kgos vételnél termelési utasítás is adatik.

Nagybani megrendelések is elfogad-tatnak.

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek : öszse-hajtós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, süri-, still-fésűk, hajtűk, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilete szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház

Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.

Javítások eszközöletnek.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József Sztaroveszky-utca 1.

Minden kaphatóe fűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő málnaszörp, Törleipezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű borok!

Szőlők. Naponta friss izletes házikenyér, Felsz. szállítva. Élelmicikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mazsár ültővel	12-
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15-
Majolika tálca fogóval	8-
Majolika cukortartó díszes	8-
Majolika gyümölcskészlet	8-
Vizes készlet csiszolt üvegből	12-
Boros	12-
Likör	12-
Befőttes készlet kristály fehér	12-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12-
Majolika fali sőtartó színes	8-
Majolika vizeskanos színes	10-
Kenyérsósár színes üveggel	10-
Chinaezüst cukortartó	10-
Chinaezüst gyümölcsállvány	10-
Majolika virágváza színes	5-
Majolika virágtazék	5-
Majolika diszfigura	5-
Porcellán főzőlábas	5-
Porcellán főzőfazék	5-
Teáskészlet színes aranyozással	50-
Kávészakészlet színes aranyozással	50-
Feketéskészlet színes aranyozással	50-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150-
Hidegfelvágottas készlet sz. aranyozással	40-
Mosdókészlet színes finom diszitóssal	50-
Falittükör színes aranyozott kerettel	30-
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25-
Függő-lámpa teljesen felszerelve	30-
Teáspohár chinaezüst foglalásban	8-
Teáscsésze színes finom aranyozással	4-
Kávészakészlet	4-
Köpőcsésze	5-
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkerekek, Ablaküvegek.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLUS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszműáru kereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-ut. 13. sz.

Telefonszám: 38.

◆ **APRÓ HIRDETÉSEK.** ◆

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Hadi-özvegy
(esetleg egy gyermekkel) keresetük kisebb keresztény urai családhoz, a ház körüli minden teendők elvégzésére. Cim: Szigligeti-utca 14. szám.

Kitűnő
fajboraim kicsinyben és nagyban eladását megkezdtem. Özv. Csatáry Istvánné, Tekei-utca 60.

„Óriás földieper“
palántákat 100 darabonként utánnvétellel szállít 8 koronáért Haverlandné Mezőtelegd 2.

Izletes saláta csakis **„salátféx“** saláta fűszerrel készíthető, ecet, olaj, bors vagy só hozzátevéle nélkül használható. Kapható Farkas István Apolló drogériájában.

Poloskairtó
Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló“ drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Selyem a divat!
Gyönyörű kosztüm és ruhaselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban! Czillér Imre nagyruházában.

Ruhafesték
valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vizsonteladók árengedményben részesülnek. Farkas István „Apolló“ drogériája, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Kiadó
üzlethelyiség. A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.-t.“ Irodájában, Saspassage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Író bizonyítványok
kal rendelkező megbízható egyén hivataloslag minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyetemi Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

Raktárkezelőnőt
keresünk mielőbbi belépésre. Rigler József Ede részv. társ., Rákóczi-ut 3

Takarmánytők
hizlalási célra nagyobb és kisebb mennyiségben is állandóan kapható Mihelyfy Jenő cégnél. Előjegyzés elfogadtatik. Telefonszám 14-

Középkoru
urinő háztartás szakemberi vezetésére vállalkozik. Szaniszló-utca 60.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló“ drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a kintinben bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Tyukszemirtó
három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló“ drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Pemete
és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Jogi könyvek
gyűjteményes kiadások, Corpus Juris Hungarici 1900-ig bőrkötésben stb. eladók. Cim a kiadóban.

Tavaszi
szeplők, májfoltok, bőrpörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Víóra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Butorozott
szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

45. csász. kir. államsorsjáték
polgári jótékonycélokra.

Ezen sorsjáték 22.747 készpénzgyerményt tartalmaz, 700.000 kor. összértékben. **A főnyeremény 250.000 korona.** A húzás nyilvánosan Wienben, 1918. október 3-án fog megtartatni. Egy sorsjegy ára 5 K. Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Bpest, IX., Vámpalota, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdékben, adó-, posta- és távirádihivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjeggyevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. **A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.** (Jótékonycélu sorsjátékok osztálya.)

Békeminőségű

finom kelméből készült

leány és nőikabátok
200 K-tól 600 K-ig kaphatók
Kossuth-u. 2. (emeleten)
WITRAELNÉL, d. u. 2-től 4-ig.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész és
bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Eleckrotechnikai
cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-
szálas Tungstram-égők, villanyvasa-
lók állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
fűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója.

Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt el-
készítetnek.

LEGF. BUZACSRIZ,

folyékony „ARGOS“ csiriz, faszeg,
mindenféle CIPÉSZKELLÉKEK, BŐR-
TALPVEDŐK stb. Legf. CSONTENYV

kapható **Stern Miklós bőrhulladék**
üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz.

Vidékiek kérjenek árajánlatot

58326—1918 II. sz.

Hirdetmény.

A kincstár tulajdonát képező nagyváradi 724. sz. telekkönyvi betétben 5918/2. hrzi számu 4 hold szőlő (Dorongos dűlőben, tüdőszanatóriummal szemben) folyó évi termése nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverés határidejéül folyó évi szeptember hó 27. napjának délelőtt 9 órája (Pénzügyi-palota I. em. 17. számu szoba) kitűzetik.

A termés tőkén adatik el és vevő tartozik a bort maga a saját edényébe leszűretelni.

A vételár készpénzben a kiküldött kezéhez azonnal leteendő, netán szükségletű részletesebb felvilágosítás a megjelölt szobában a hivatalos órák alatt bármikor nyerhető.

Nagyvárad, 1918. szeptember hó 20-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az a körülbelül 4 és fél hektoliter 1917. évi termésű bor, a melyet Salamon Mihály székelyhidi lakos, Kovács Józsefné székelyhidi lakostól megvett, jelenleg Goldstein Mayer és Fiai fegyvergyarmati cég és Frank Herman kereskedő fegyvergyarmati lakos ellen, Róth Lipót szatmári kereskedő javára, a székelyhidi kir. járásbíróság Pk. 2284.—1918. számu végzésével zár alá vétetett, 1918. szeptember 24-én délután 3 órakor Székelyhiden, Fürdő-utca 259. szám alatt tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azon feltétel mellett lesz eladva, hogy a vételárat és a vételi illetéket azonnal ki kell fizetni, s a bort 24 óra alatt el kell vinni, mert különben az áru az árverési vevő kárára és veszélyére másnap újból elárvereltetik, ugyanezen feltételek mellett

Székelyhid, 1918. szeptember 19.

Stettner János
kir. közjegyző.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.